

РИНОК АГРОСТРАХУВАННЯ УКРАЇНИ У 2016-МУ АНДЕРАЙТИНГОВОМУ РОЦІ

ПРОЕКТ «РОЗВИТОК ФІНАНСУВАННЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ
В ЄВРОПІ ТА ЦЕНТРАЛЬНІЙ АЗІЇ»

WORLD BANK GROUP

IFC | International
Finance Corporation

In partnership with:

ЗМІСТ

1. Про дослідження
2. Загальні тенденції 2005-2016
3. Ринок страхування у 2016 році
4. Висновки

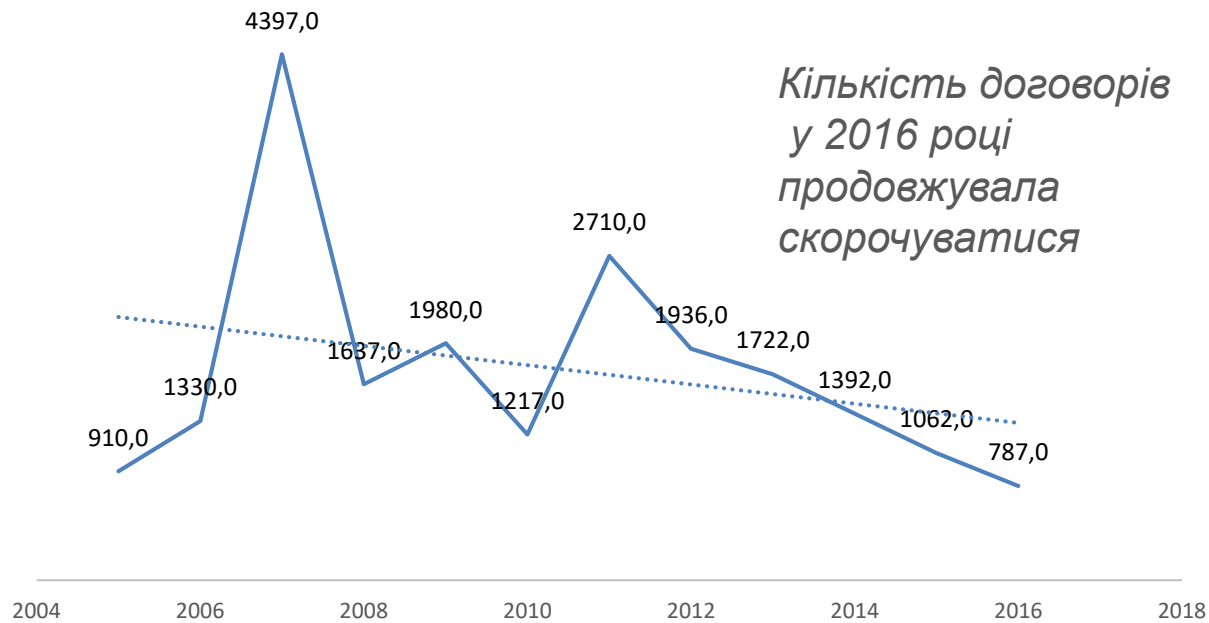

ПРО ДОСЛІДЖЕННЯ

- Інформація, що збиралася: основні параметри страхових договорів в розрізі застрахованих культур, областей України, типів страхових продуктів та участі у програмах Аграрного Фонду та ДЗКПУ
- Використані дані 11-ти страхових компаній (запит надісланий 47-ми компаніям, що мають ліцензію)
- Дослідження є репрезентативним, оскільки компанії, які не надали дані, переважно не здійснювали страхування с/г ризиків в період, що досліджується
- За зиму 2015-2016 – повні дані, включно зі страховими виплатами
- За весну-літо 2016 – повні дані стосовно обсягів страхування та попередні дані стосовно страхових виплат
- Припущення «один договір – одна культура»

Динаміка кількості договорів

Динаміка застрахованої площі, тис. га

Динаміка зібраних премій, млн. грн.

Динаміка зібраних премій, млн. дол.

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РИНКУ У 2005-2016 РОКАХ

ДОВГОСТРОКОВА

- ✓ Повільне скорочення: зменшення усіх реальних показників ринку

КОРОТКОСТРОКОВІ

- ✓ 2005 – 2008: прискорене зростання (у 12 разів) після введення державної субсидії
- ✓ 2009: різке скорочення (у 6 разів) через відміну субсидій
- ✓ 2009 – 2013: зростання середніми темпами (у 3 рази), адаптація ринку до роботи в умовах відсутності субсидій
- ✓ 2013: нове скорочення, спричинене загальним економічним спадом
- ✓ 2016: відновлення росту ринку у грошовому вимірі (обсяг зібраних страхових премій у гривні зрівнявся з рівнем 2008 року, обсяг зібраних страхових премій в доларах подвоївся відносно попереднього, 2015-го, року)

РИНОК СТРАХУВАННЯ У 2016-му РОЦІ: ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ

- Договорів: 787 (317 – зима, 470 – весна-літо)
- Застрахована площа: 675,562 га
- Страхова сума: 5,809 млн. грн. (ріст 46.3%)
- Зібрані страхові премії: 156 млн. грн. (ріст 100.8%)
- Виплати: 10 млн. грн. (минулорічний рівень)
- Рівень виплат: 6.4% (попередні дані)
- Середня ставка премії: 2.7%, зокрема, 4.2% - зимовий період, та 2.4% - період весна-літо
- Середня ставка премії зросла, порівняно з 2015-м роком, на 7 процентних пунктів, більшою мірою – за рахунок вартості страхування весняно-літніх ризиків

РИНОК СТРАХУВАННЯ У 2016-му РОЦІ: ЗА ОБЛАСТЯМИ

За кількістю договорів:

- Хмельницька (95), ↑
- Полтавська (72), ↓
- Тернопільська (64), ↓
- Вінницька (58), ↓
- Дніпропетровська (56), ↓
- Чернігівська (50), ↑

За показником застрахованої площі:

- Хмельницька (115.2 тис. га, або 17.1%), ↓
- Полтавська (70.6 тис. га, або 10.5%), ↑
- Херсонська (55.7 тис. га, або 8.2%), ↑↑
- Сумська (41.5 тис. га, або 6.1%), ↑↑
- Чернігівська (40.0 тис. га, або 5.9%)
- Дніпропетровська (39.8 тис. га, або 5.9%), ↓
- Миколаївська (39.0 тис. га, або 3.8%), ↑

За об'ємом зібраних премій:

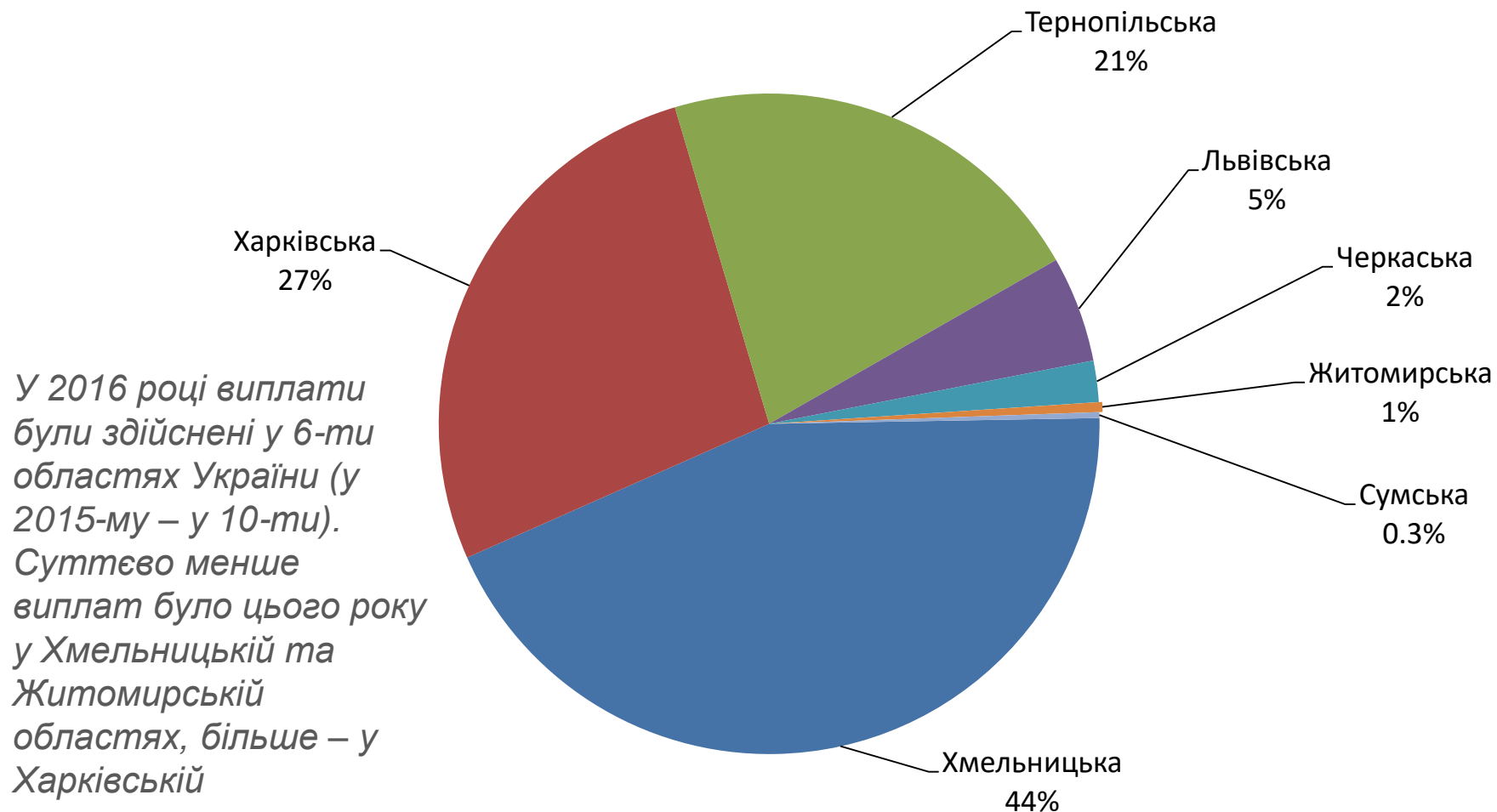
- Хмельницька (37.5 млн. грн., або 24%), ↑
- Херсонська (15.0 млн. грн., або 9.6%), ↑↑
- Дніпропетровська (11.3 млн. грн., або 7.2%), ~
- Полтавська (11.2 млн. грн., або 7.2%), ↑↑
- Миколаївська (11.1 млн. грн., або 7.1%), ↑↑
- Чернівецька (9.4 млн. грн., або 6.0%), ~
- Вінницька (8.4 млн. грн., або 5.4%), ~

За виплатами:

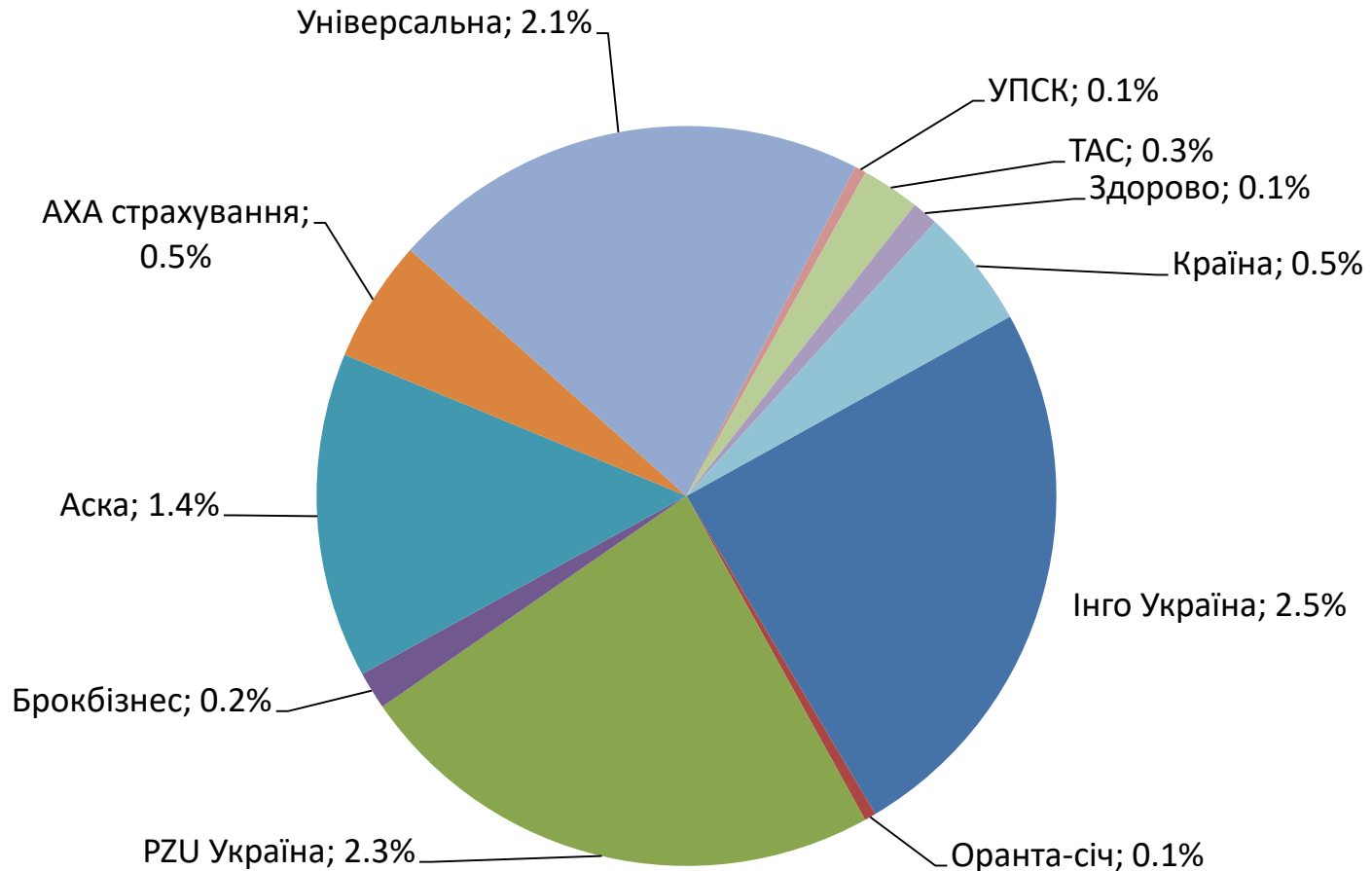
- Хмельницька (4.4 млн. грн., або 44%), ↓
- Харківська (2.7 млн. грн., або 27%), ↑
- Тернопільська (21 млн. грн., або 21%), ↑
- Львівська (518 тис. грн., або 5%), ↑
- Черкаська (202 тис. грн., або 2%), ↑
- Житомирська (48 тис. грн., або 1%), ↓
- Сумська (29 тис. грн., або 0.3%), ↑

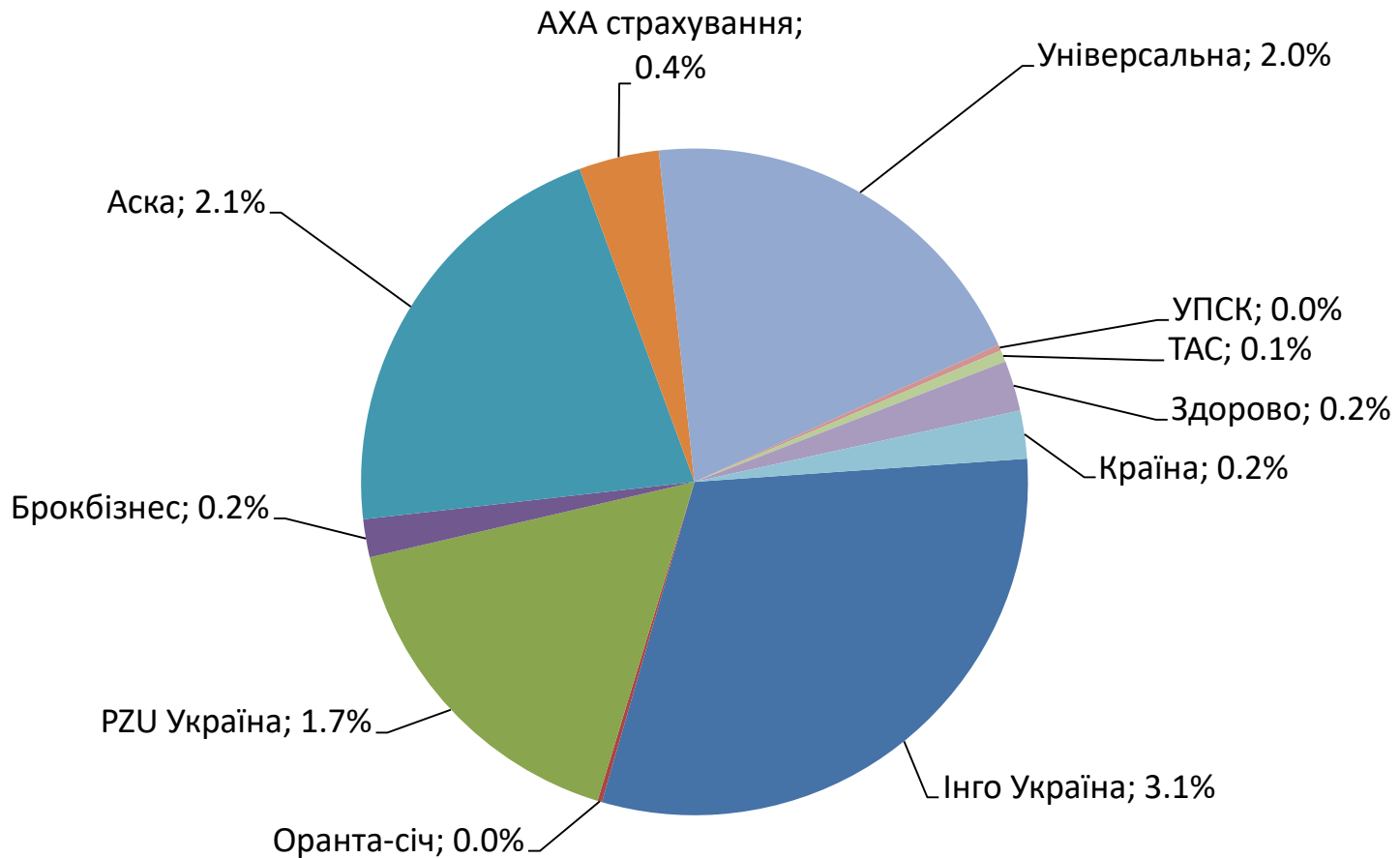
РИНОК СТРАХУВАННЯ У 2016 РОЦІ: СТРАХОВІ ВИПЛАТИ ЗА ОБЛАСТЯМИ

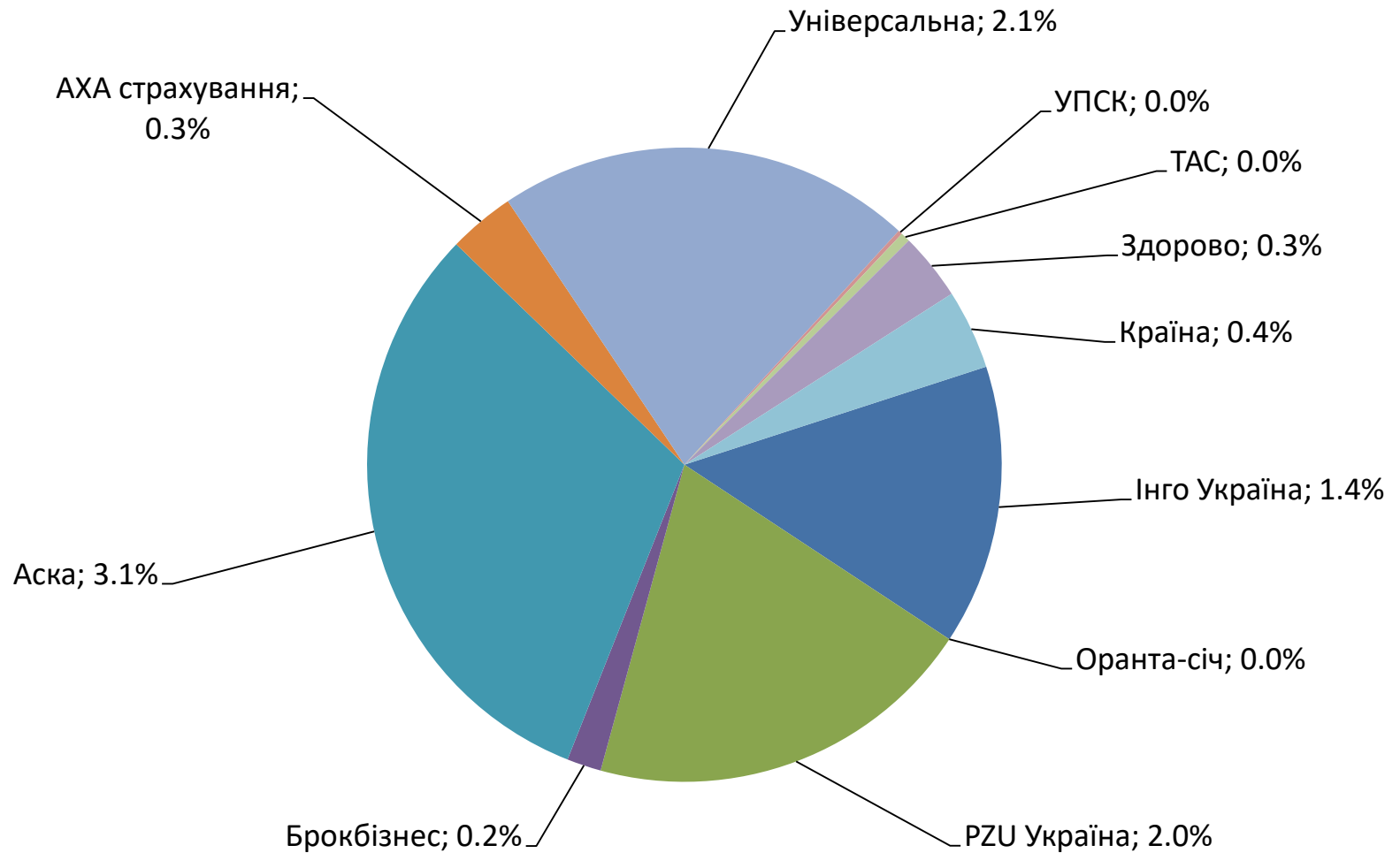
РИНОК СТРАХУВАННЯ У 2016 РОЦІ: УЧАСТЬ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ ВІДСОТОК УКЛАДЕНИХ ДОГОВОРІВ

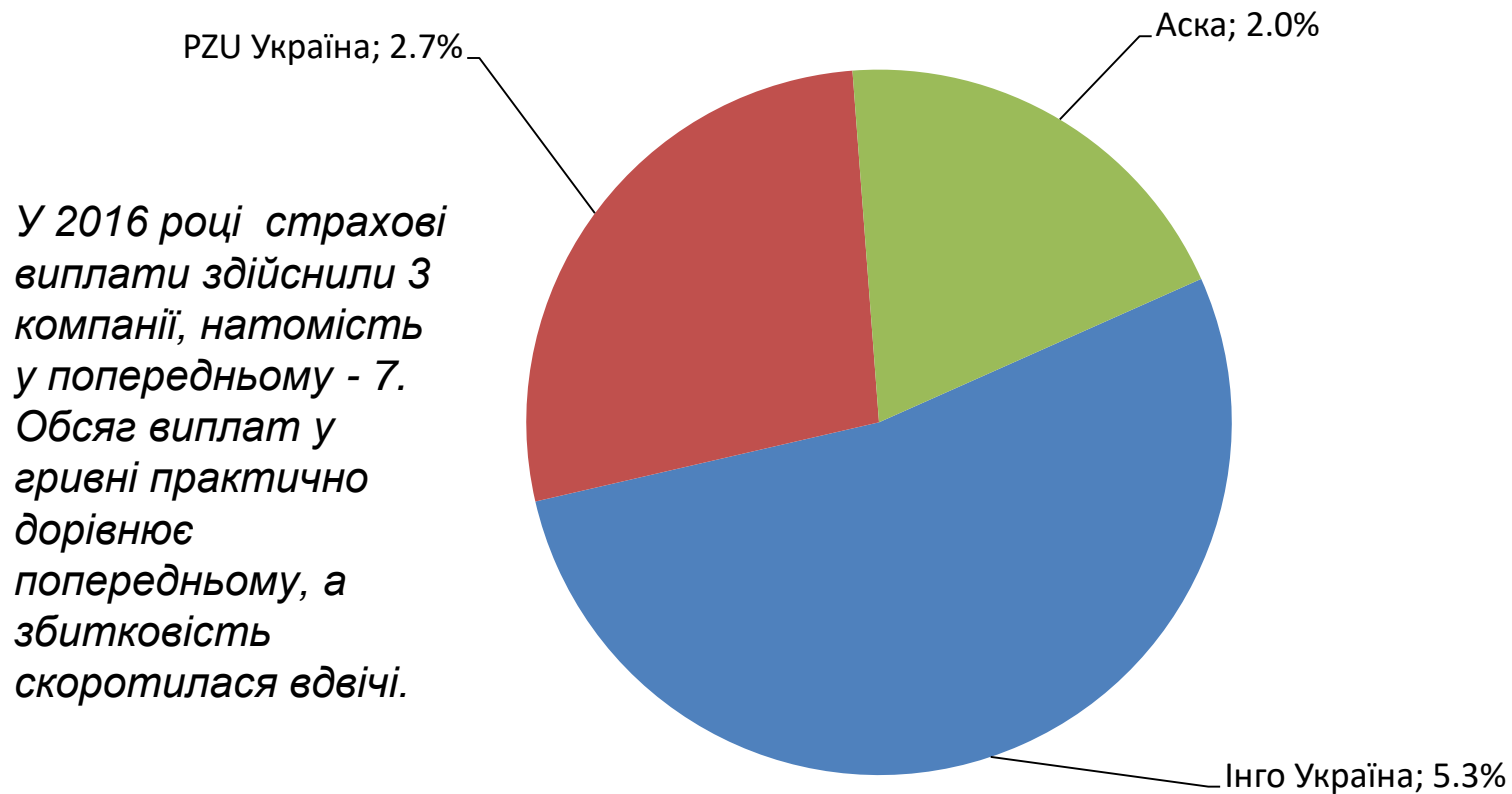
РИНОК СТРАХУВАННЯ У 2016 РОЦІ: УЧАСТЬ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ ВІДСОТОК ЗАСТРАХОВАНОЇ ПЛОЩІ

РИНОК СТРАХУВАННЯ У 2016 РОЦІ: УЧАСТЬ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ ВІДСОТОК СТРАХОВИХ ПРЕМІЙ

РИНОК СТРАХУВАННЯ У 2016 РОЦІ: УЧАСТЬ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ ВІДСОТОК ЗДІЙСНЕНИХ ВИПЛАТ

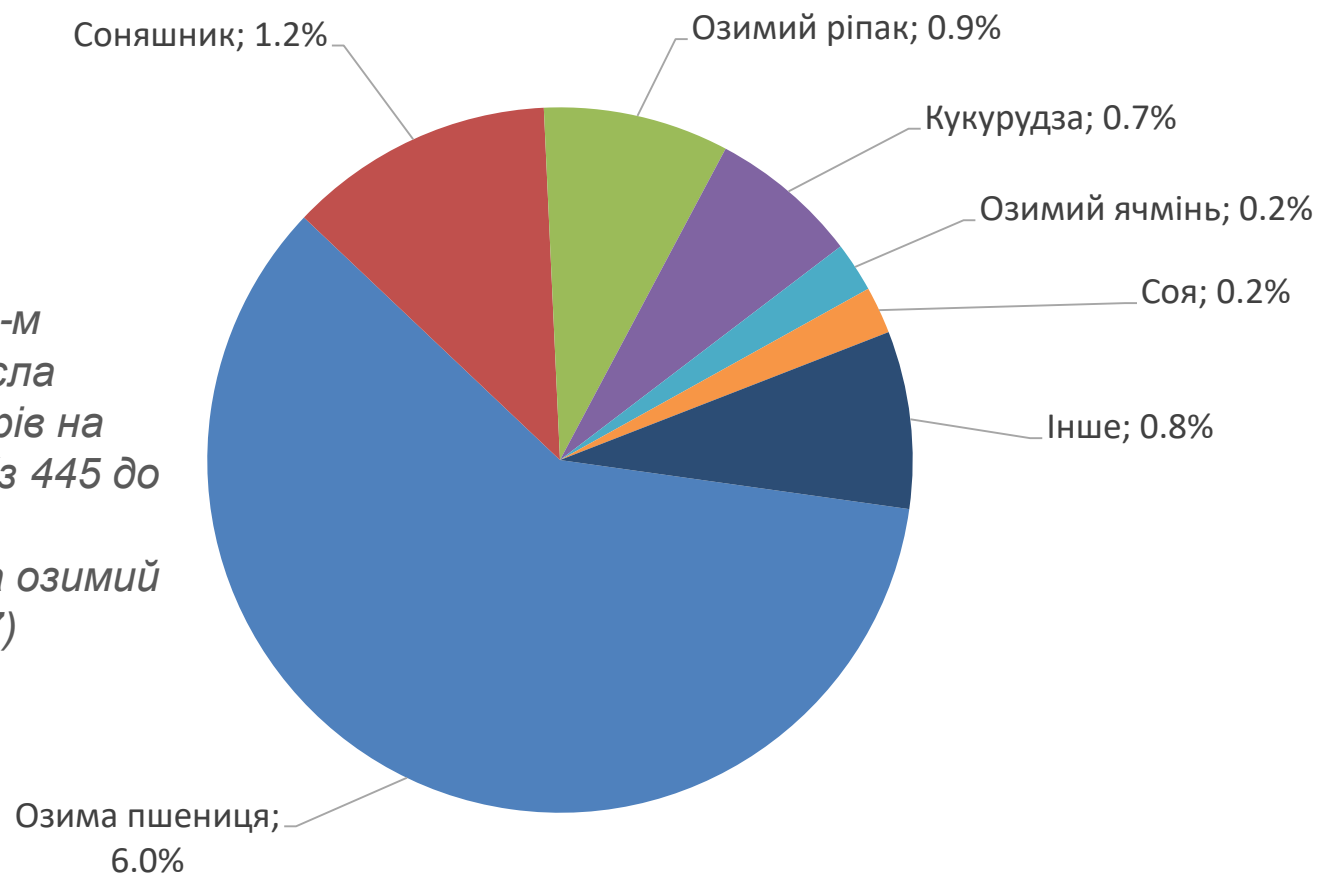
Рівень виплат страхових компаній

Компанія	Сума виплат (зима), грн.	Сума виплат (весна-літо), грн.	Сума виплат загальна, грн.	Частка у виплатах по ринку, %	Збитковість, %
Інго Україна	5 296 557		5 296 557	53.1%	23.8%
PZU Україна	595 509	2 140 019	2 735 528	27.4%	8.8%
Аска		1 949 979	1 949 979	19.5%	4.0%
Загалом/середня	5 892 067	4 089 998	9 982 065	100%	6.4%

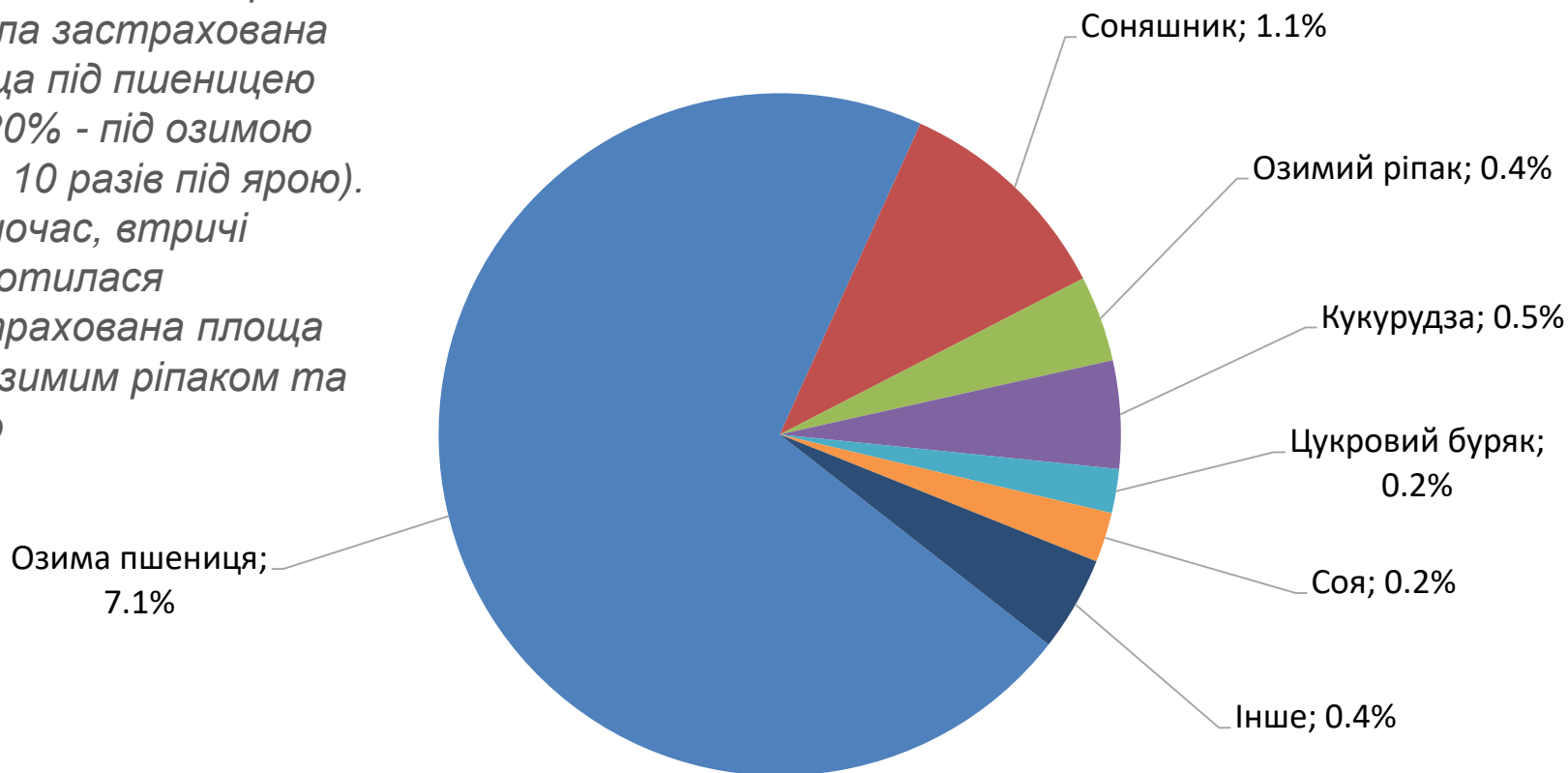
РИНОК СТРАХУВАННЯ У 2016 РОЦІ: ЗАСТРАХОВАНІ КУЛЬТУРИ ВІДСОТОК ДОГОВОРІВ

Порівняно з 2015-м роком, дещо зросла кількість договорів на озиму пшеницю (з 445 до 471) та різко скоротилася - на озимий ріпак (з 316 до 67)

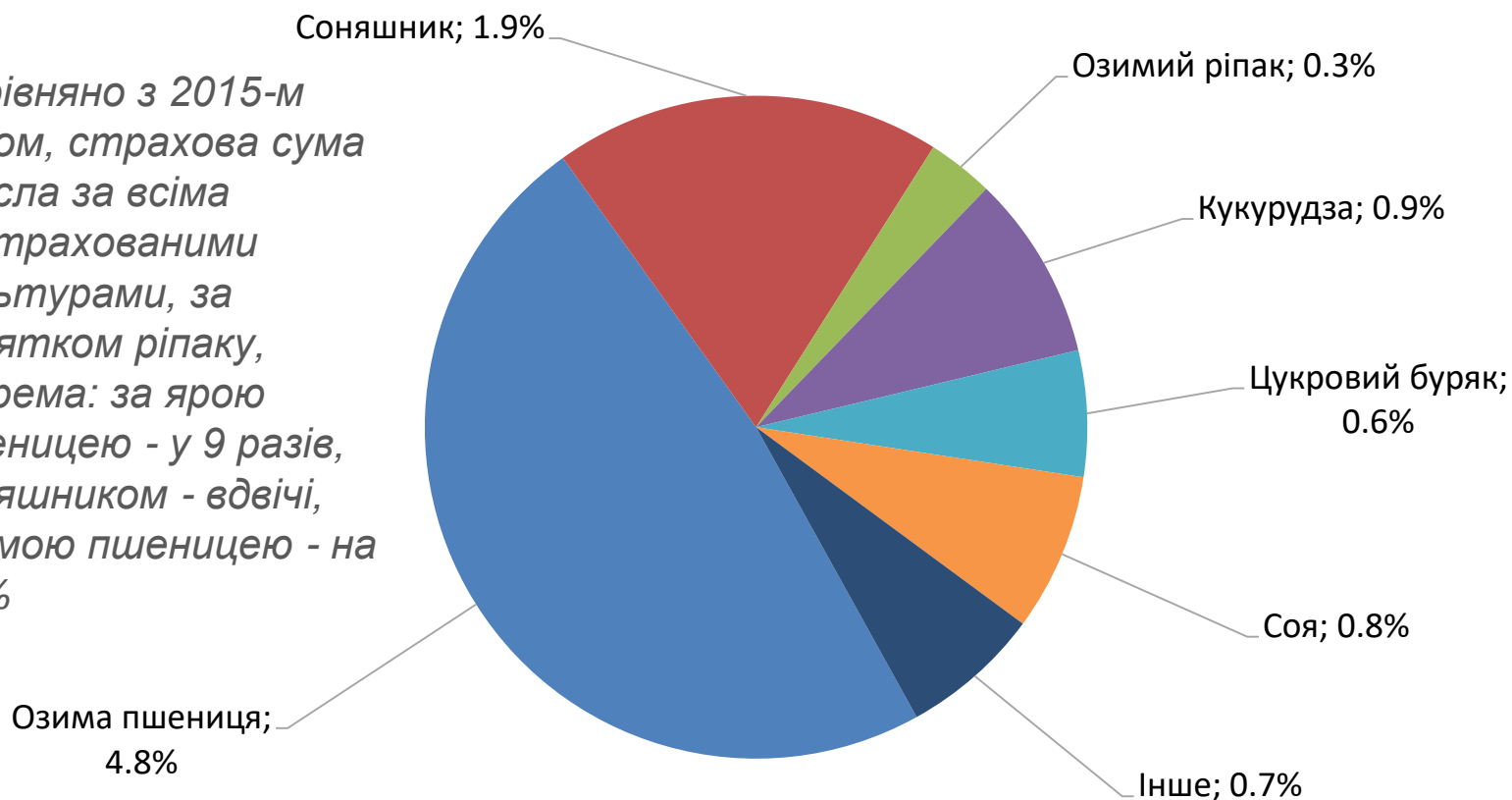
РИНОК СТРАХУВАННЯ У 2016 РОЦІ: ЗАСТРАХОВАНІ КУЛЬТУРИ ВІДСОТОК ЗАСТРАХОВАНОЇ ПЛОЩІ

Порівняно з 2015 роком, зросла застрахована площа під пшеницею (на 20% - під озимою та в 10 разів під ярою). Водночас, втричі скоротилася застрахована площа під озимим ріпаком та соєю

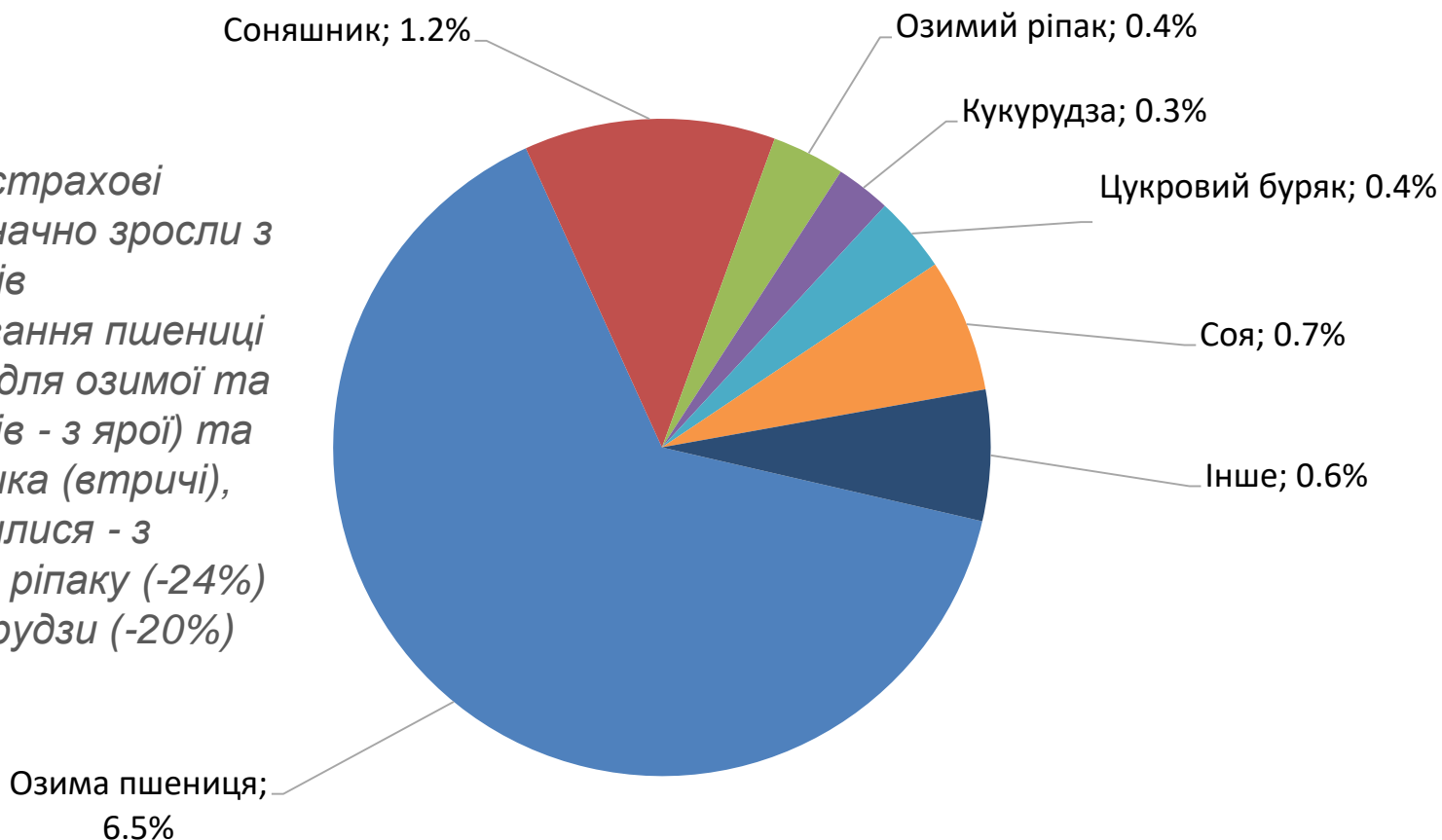
РИНОК СТРАХУВАННЯ У 2016 РОЦІ: ЗАСТРАХОВАНІ КУЛЬТУРИ ВІДСОТОК СТРАХОВОЇ СУМИ

Порівняно з 2015-м роком, страхова сума зросла за всіма застрахованими культурами, за винятком ріпаку, зокрема: за ярою пшеницею - у 9 разів, соняшником - вдвічі, озимую пшеницею - на 54%

РИНОК СТРАХУВАННЯ У 2016 РОЦІ: ЗАСТРАХОВАНІ КУЛЬТУРИ ВІДСОТОК СТРАХОВОЇ ПРЕМІЇ

Зібрані страхові премії значно зросли з договорів страхування пшениці (вдвічі - для озимої та у 12 разів - з ярої) та соняшника (втричі), скоротилися - з озимого ріпаку (-24%) та кукурудзи (-20%)

РИНОК СТРАХУВАННЯ У 2016 РОЦІ: ЗАСТРАХОВАНІ КУЛЬТУРИ ВІДСОТОК У СТРАХОВИХ ВИПЛАТАХ

*Збитковість ріпаку
у 2016 році,
порівняно з 2015-м,
значно зросла, а
збитковість озимої
пшениці -
скоротилася*

Рівень виплат за страховими культурами

Культура	Сума виплат, грн.	Частка у виплатах по ринку, %	Збитковість за культурою, %
Озима пшениця	6 589 766	66.0%	6.5%
Озимий ріпак	3 145 788	31.5%	56.3%
Горох	246 510	2.5%	51.8%
Загалом/середня	9 982 065	100%	6.4%

Дані за продуктами страхування с/г культур на зимовий період 2015-2016 р.р.

Програма	Частка договорів	Частка застрахованої площі	Частка страхової суми	Частка зібраних премій
Повна загибель	84.3%	77.2%	89.0%	70.6%
Часткова та повна загибель + весняні заморозки	7.7%	20.6%	9.4%	5.9%
Повна загибель + весняні заморозки	6.7%	1.6%	0.8%	22.7%
Продукт МФК "Страхування врожаю озимих культур на весь цикл виробництва"	1.3%	0.6%	0.8%	0.7%
Загалом	100%	100%	100%	100%

Дані за продуктами страхування с/г культур на весняно-літній період 2016 року

Програма	Частка договорів	Частка застрахованої площі	Частка страхової суми	Частка зібраних премій
Поіменовані ризики	59.2%	61.9%	71.8%	56.3%
Інші	40.5%	38.1%	28.2%	43.6%
Багаторічні насадження	0.2%	0.01%	0.08%	0.03%
Загалом	100%	100%	100%	100%

Більшість договорів, що були віднесені до категорії «інші», - це договори мультиризикового страхування (страхування майбутнього врожаю або страхування посівів до збирання).

РИНОК СТРАХУВАННЯ У 2016 РОЦІ: СТРАХУВАННЯ, ПОВ'ЯЗАНЕ З ДЕРЖАВНИМИ ПРОГРАМАМИ

Участь у програмах фінансування сітьгоспвиробників

Показник	Аграрний фонд	ДПЗКУ	Загалом через програми	Частка у загальному обсязі	Зміна (п.п. до 2015 року)
К-ть договорів	221	34	255	32.9%	+9 п.п.
Застрахована площа, га	160 015	9 179	169 194	25.5%	+7.5 п.п.
Страхова сума, грн.	1 856 150 246	73 201 562	1 929 351 808	33.9%	+14.1 п.п.
Страхові премії, грн.	66 215 276	2 290 510	68 505 785	44.7%	-6.5 п.п.
Сума відшкодування, грн.	3 891 788	0	3 891 788	39.0%	+28.1 п.п.

РЕЗУЛЬТАТИ

- Показники 2016-го року свідчать про деяке пожвавлення ринку агостраховання та покращення його якісних характеристик, зокрема:
  - ✓ Значне зростання обсягу зібраних страхових премій (у тому числі, у доларовому еквіваленті);
  - ✓ Зростання обсягу страхових зобов'язань (страхової суми) як у гривні, так і в доларах;
  - ✓ Зростання середньої ставки премії;
- Рівень виплат є нижчим за минулорічний, зокрема, збитковість за період перезимівлі є нижчою за минулорічну більше, ніж вдвічі. Фактори, які можуть це пояснити: (1) умови перезимівлі 2015-2016 р.р. загалом були кращими, ніж 2014-2015, і (2) страхові компанії краще оцінюють ризики при прийнятті на страхування.

РЕЗУЛЬТАТИ (ПРОДОВЖЕННЯ)

- Серед страхових продуктів на ринку домінують договори страхування від повної загибелі – на зимовий період та договори страхування від поіменованих ризиків – на весняно-літній період. Другим за розповсюдженням на весну-літо типом страхового договору є договір мультиризикового страхування врожаю або посівів.
- Частка договорів Аграрного фонду та ДПЗКУ в аграрному портфелі страхових компаній залишається значною.
- Спостерігається наближення параметрів страхування за договорами Аграрного фонду та ДПЗКУ до параметрів страхування за незалежними договорами, що є ознакою поступового формування реальних ринкових умов страхування

ДЯКУЮ!

**Проект «Розвиток
фінансування аграрного
сектору в Європі та
Центральній Азії»**

Дніпровський узвіз 1, 3-й поверх
Київ, 01010, Україна

Тел. 044 490 64 00
Факс. 044 490 64 20

Вікторія Якубович
Провідний експерт
vyakubovich@ifc.org

